

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

CULTURA POPULAR

EXCURSIONS CIENTÍFICAS

ORGANISADAS PER

LA CAMPANA DE GRACIA

ELS DIAS 10 Y 14 DEL CORRENT AGOST

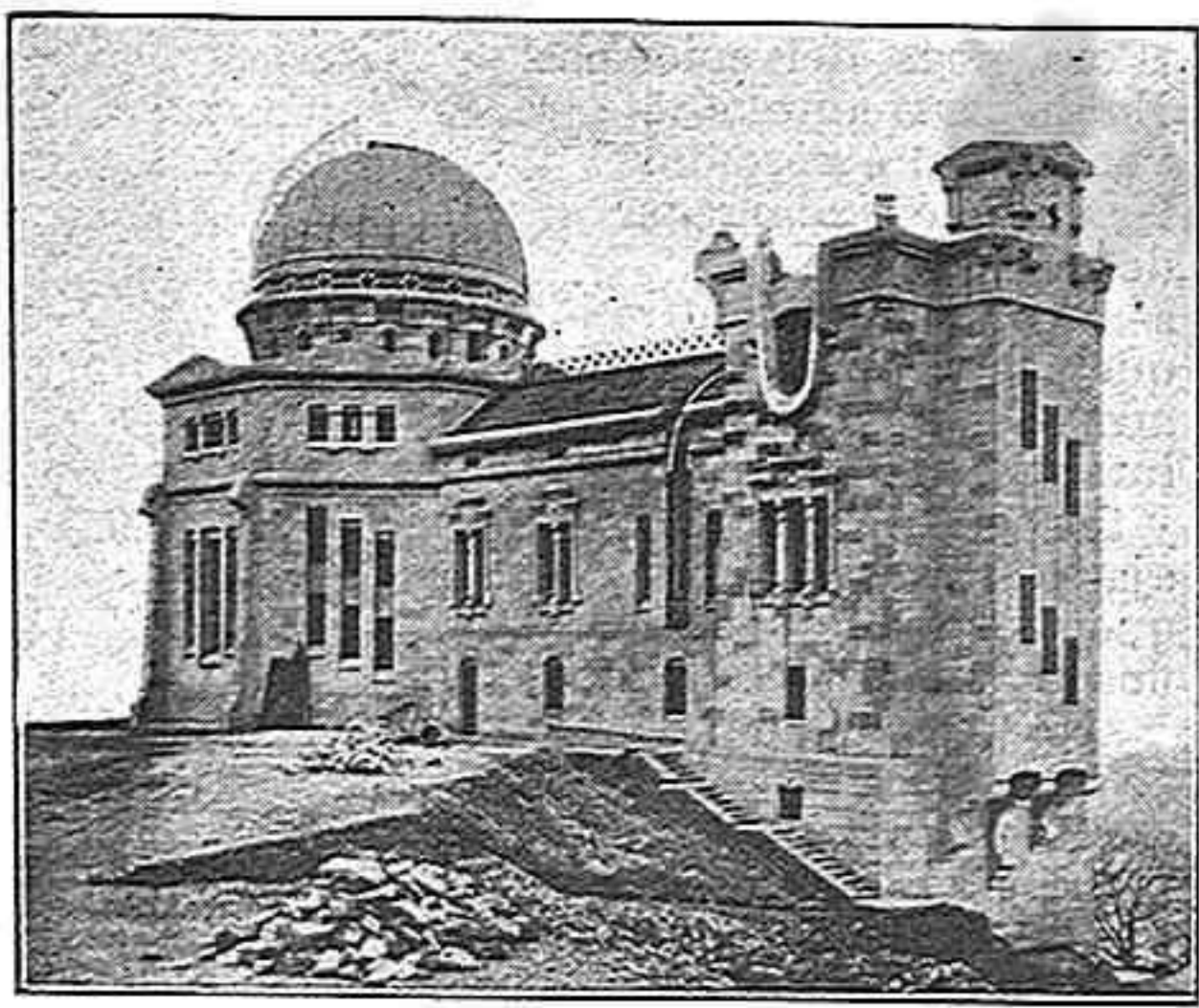
tindran lloch las dugas anunciadas excursions al Observatori Astronómich del Tibidabo.

A la primera (dia 10) hi aniran els possehidors de las targetas d' assistencia numeros 1 a 60. A la segona (dia 14), els que tenen las targetas numeros 61 a 120.

Aquestas excursions son completament gratuitas pels obrers que hi assistiran. La Companyia Anonima de Tranvias ha cedit galantment dos cotxes per cada excursio. La del funicular del Tibidabo, ab la qual a l' hora qu' escribim aquestas ratllas no hem tancat encare tractes, ha acullit ab entussiasme la idea. Sigui l' que sigui el resultat de las negociacions ab ella entauladas, **La Campana de Gracia** repeteix als obrers excursionistas la seguretat de que l' viatge no ls ha de costar res, donchs el periodich, en tot cas, sufragara els gastos que hi hagi.

J. COMAS Y SOLÁ
Director del Observatori Fabra
que donara conferencias als excursionistas.

Vista general del Observatori.

INSTRUCCIONS

El lloch de reunió, tant pera la 1.ª com pera la 2.ª excursio, sera el comensament de la Rambla, cantonada a las Dressanas, a prop del monument a Colón, ahont, en una via morta que hi té la Companyia del tranvia, hi haura a TRES QUARTS DE NOU DEL VESPRE dos cotxes que ostentaran aquest cartell: *Cultura popular. Excursions científicas. 1.ª Excursio al Observatori Fabra, organizada per LA CAMPANA DE GRACIA.*—Se suplica la major puntualitat. Es indispensable la presentacio de la targeta d' assistencia.

Advertencia.—El dilluns al vespre quedaren plenas las 120 passas de las dugas excursions.

ulls cluchs, com verdaders suissos. Baix aquest concepte pot ben envanirse de possehir l' instrument que necessita per exercir la dictadura parlamentaria.

Pero per damunt d' ell y de tots els que li deuen las actas y s' prometen el seu favor en els tripijochs de la politica, s' hi alsa l' pais, cada dia més resolt a emanciparse. La Solidaritat catalana, vensuda numericament, ha sortit de las Cámaras més forta que may, després de sas valentas campanyas exhuberants de rahó, de bon sentit, de patriotisme, y realzadas per un arsenal de arguments que no han pogut ser impugnats. Y la rahó sempre sura.

Avuy las regions d' Espanya comprenen bé y admiran més que may l' esperit emancipador de Catalunya y s' disposan plenas d' entussiasme a secundarlo. Ja han desaparecut els perjudicis, ja s' han desvanescut las malévolas patrynyas y las insidiosas calumnias ab que ls explotadors de un fals patriotisme tractavan de trobar el gran moviment catalá. La idea de que sols seguint l' exemple de Catalunya, se podra acudir el jou oprobios de la mentida y la ficcio personalizadas en els governs oligarquichs, vá cundint y fentse mestressa y senyora de la conciencia nacional.

Aixis, donchs, bé pot afirmarse que si la Solidari-

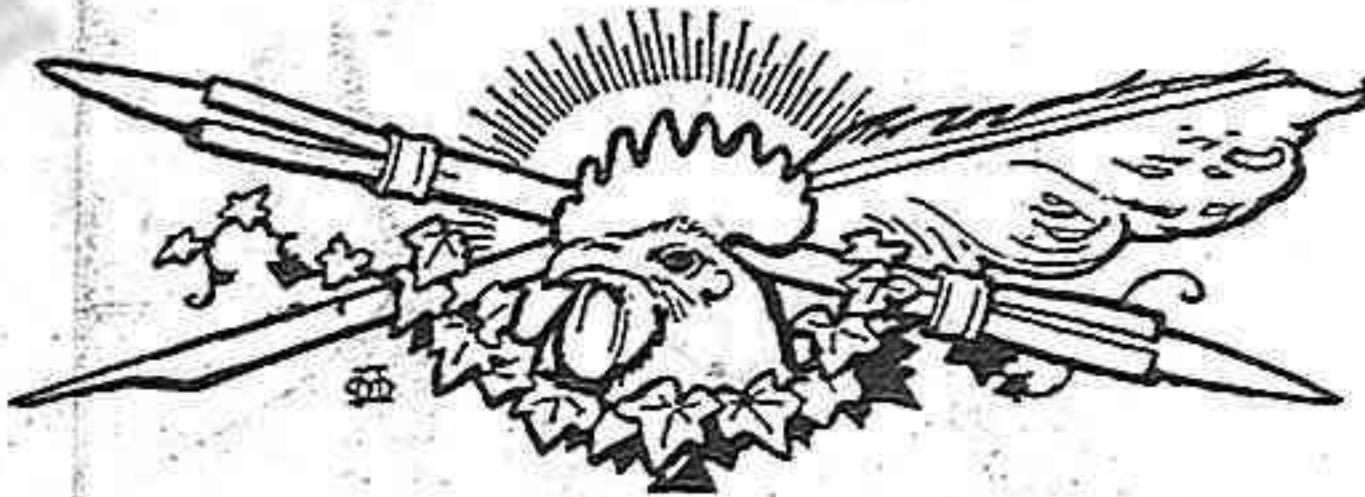
tat ha perdut en el Parlament todas las batallas s' ha posat en condicions de guanyar en el pais la victoria definitiva.

Tancadas las Corts s' imposa un actiu apostolat de propaganda per las regions més propicias a solidarizarse, entre las quals s' hi contan Valencia, Galicia, Andalucía y Extremadura. Salmerón comprenitxo aixis, se disposa a iniciar la campanya redemptora. Que tots els que tinguin fé en la transubstanciación de la idea de Catalunya en el resto d' Espanya vagin a fer costat al admirable jayo, que enamorat del ideal, sab rejuvenirse, y admirarnos no tan sols pel seu talent preclar, sino també per la seva assombrosa activitat desafiadora del pés dels anys. No es possible que davant de aquest gran exemple d' entussiasme y abnegación ningú excusi ni regateji l' seu concurs.

Y a entrada de tardor, quan el Parlament renovi las sevas tascas, podrá oposarse a la desenfrenada marxa del govern, cada dia més apegat a las vellas rutinas de una politica totalment desacreditada, el dich poderós de la Solidaritat, enrobustit ab la creixent adhesió regional d' Espanya entera.

En Maura s' hi estrellará en aquest dich, s' hi estrellará inevitablement quedantli feta a micas la seva carga de trencadissos conillets de guix, ab la que avuy tan injustament s' ufana.

PEP BULLANGA

Trieu, obrers

ESTÁ molt ben observat lo que ha dit en Joan Joseph Morato a un redactor de *La Publicidad*, respecte a la situació de la classe obrera a Barcelona. Es en Morato un ilustringat obrer tipografo, socialista convensut y home de un temperament reflexiu, que busca en l' estudi de la realitat el fonament dels seus judicis.

Es induptable que la classe obrera barcelonina, com a tal classe careix actualment de organizació. El seu predomini de altres temps ha decaygut, per haver retrocedit en la briosa marxa que va empendre l' any 1890 al celebrarse per primera volta la festa del primer de maig. Las pocas associacions de resistencia existents en l' actualitat, semblan esqueletos de associacions.

El Sr. Morato creu, y tal vegada té rahó, que l' proletariat barceloní careix d' esperit de classe. Las expressions que ha vist insertas en las convocatorias dels meetings li han semblat tópicis innocents que a res conduheixen. Més que las paraulas, son necessaris els fets. Pera contenir els excessos de la burguesia s' imposa l' organizació basada en l' esperit de classe.

¿A quinas causas es deguda la desorganizació actual? Creu el Sr. Morato que s' ha de atribuhir en primer terme a la intrusió d' elements politichs, agents extranyos que al desvirtuar las associacions obreras dels seus fins peculiars, han decretat la seva mort, com també a la propagació de certas campanyas revolucionarias, que s' han prodigat en excés sense cap fi práctic. Debilitat l' obrer per la falta de organizació y flach de cultura, en el seu desespero s' ha entregat ilusoriament en brassos dels que li anunciavan una immediata revolució que havia de conduhir a una renovació social y económica.

En concepte del Sr. Morato las associacions de resistencia no han de tenir carácter politich ni doc-

trinal. No deuen ser ni anarquistas, ni socialistas, sino única y exclusivament de resistencia, formant arma ofensiva y defensiva pera obtenir la major suma de beneficis possible dintre de l' actual organizació económica.

Y s' ha de tenir especial cuidado en colocar al davant de las mateixas a homes honrats, de gran retitut y de superior inteligencia, que sápigam administrar y dirigir, y que tinguin tacte per escullir els bons moments per alcansar una ventatja.

Aquesta orientació la reputém nosaltres acertadíssima. Perque no creyém que vulga dir que l' obrer s' haja de despendre en absolut de la politica, sino que ha de tenir una especie de doble naturaleza, de obrer y de ciudatá. Com a obrer ha de ser obrer y res més que obrer, associantse per interes de classe, y evitant que las associacions com a tals se barrejin en las llyuytas dels partits. Ara com a ciudatá té l' deber de intervenir en la politica, seguint sempre las inspiracions de la seva conciencia, si bé per poch que reflexioni veurá que l' seu camp natural, es el camp republicá.

El Sr. Morato, afiliat al partit socialista, s' plany del aislament en que aquest ha viscut fins ara. Partidari de que s' mantingui la puresa de principis y doctrinas, creu que quan la personalitat de una agrupació está ben clara y definida poden els partits sens perjudici de las ideas pactar ab altres elements que mantinguin ab ells alguna afinitat, circumstancialment y pera objectes determinats. Té per segur que si ls socialistas madrilenys haguessin format coalició ab els republicans haurian pogut copar a Madrid majorias y minorias en todas las eleccions generals, no sols per la gran forza que integran las dos agrupacions, sino per la poderosa corrent de opinió que haurian arrastrat. Y aquest cas s' hauria donat en molts ciutats d' Espanya, aumentantse ab aixis las iniciativas y afermantse més y més l' organizació del proletariat espanyol.

Aquest sistema engendraria una especie de *Solidaritat progressiva*, quals efectes se deixarian sentir ab la multiplicació de la influencia de tots els elements avensats que la integressin.

El Sr. Morato se declara admirador de la *Solidaritat catalana*. Son dignas de ser conegudas sas textuals paraulas:

«He de confessar que aquest moviment ha sigut vist ab simpatia per tota l' opinió imparcial de Madrid y d' Espanya, y que aquest sentiment de simpatia está més extés de lo que molts se figuran.

«Com altra cosa no conseguis, el mer fet de haver despertat la conciencia pública de tot un poble, fent intervenir a tots els ciudatans en la vida civil y acabant ab l' atonia que aclapara als espanyols, bastaria y sobraria per inspirar simpatias y mereixer alabansas.

«Si l' exemple que ha donat Catalunya sigüés seguit per todas las regions espanyolas, podria canbiarse completament la caracteristica de la nostra politica.

«Aquest moviment, fins essent de oposició deuria ser vist ab simpatia inclús pels elements governants, puig ha de apenar dirigir un Estat contant ab una representació de cacichs y de interessos particulars, faltant la veritable expressió de la conciencia nacional, l' esperit del pais, que hauria de ser el generador dels governs.

Un altre benefici innegable ha vist en Solidaritat catalana. Ab la representació que ha portat a las Corts y ab l' expansió de l' ánima de Catalunya s' han destruhit tant aqui com a Madrid molts perjudicis. Es just y convenient que ls homes s' vegin y s' entenguin pera poder jutjarse. Es necessari establir una relació entre uns y altres per evitar injustas apreciaciones.

«Reputo com una gloria del partit republicá que haja sabut encausar aquest moviment, apartantlo de

LA SEMANA ULLADA POLITICA

VELS HI aquí que ja tenim las Corts tancadas. Tristas consecuencias pera l' pais son la major part dels projectes aprobats, com el dels sucres, y aquestas consecuencias s' aniran apreciand més cada dia, desde que s' posin en vigor. La ruda oposició que se ls hi ha fet, se traduhirá també prácticament en una agravació del disgust públich. Prompte veurá tothom l' estat de prostració y de miseria a que ns conduheixen las imprevisions de un govern presidit per un home vanitos, que avuy, després de las votacions del Senat tot s' estarufa, figurantse haver conseguit una victoria inmensa.

Si, ell está joyós de la docilitat y l' obediencia dels seus diputats y senadors, que han acudit al seus reclams, votant lo que ls hi ha manat que votessin, a

6/38

qu' es igual que diputats.
—Això mateix. Nostra estada segurament durarà dugues setmanas y mitja...
—¿Que venen potsé á estudiar el plan de la carretera que ja fa vintidos anys que van dirnos que 'ns farían? —No 'ns insulteu, Pere Paul!
—¿Carreteres á nosaltres? —Dir si venim á estudiar en aquest recó de costa, ab l' atrociat de graus qu' está marcant el termómetro? —Perdonin!...
—¿Ja n' estém farts de treballar?... ¿Ho sabeu ara? —I Prou que 'ns en hem atipat al Congrés!
—¿Ah, sí?... ¿Qué hi feyan?—

La ingenuitat natural ab que l' bon home 's pregunta els deixa un moment *cortats*, pero refentse ab llestesa y comprenent que no es cas de que un hostalé 'ls atrapi, un á un van contestant:
—Jo, 'l día que don Melquisedes va fé aquell gran discursás, vaig está un quart aplaudintlo.
—Jo lo menos he arribat á interrompre set vegadas á n' en Puig y Cadafalch.
—Jo he reventat un pupitre cada volta que s' ha alsat un diputat solidari.
—Jo m' he acostat al banch blau trenta cops, al sol objecte de dí á n' en Maura que ha estat colossal. Y á aixó agreganhi las votacions nominals, jaquells *si* ab tota la boca, jaquells *no* tan retumbants, sense embuts ni circumloquis y ab la mà al cor, Pere Pau, diguen francament, ¡no us sembla que ja 'ns toca descansar?—

En Pere Pau no contesta, pero 'ls seus ulls, divagant, se clavaven sense ell volguerho en un garrot que té allá arreconat á la entrada, y pensa:—¡Malaguanayt!...

C. GUMÁ

SECCIÓ OBRERA

Una relliscada d' «El Progreso»

om que may falta qui posseheix l' afany de portar la contraria, el que sigui amich rigorista de la immediata actualitat en la informació, podrá dir que aquesta crónica surt á llum, pot ser, fora de temps, tota vegada que 'l motiu que li serveix d' assumpto, porta dos ó tres setmanas de retrás. Acceptaré, si 's vol, que dono un *rescafat*, pero ni aquest amich quisquillós ni ningú podrá taxtar d' inoportuna aquesta crónica, perque l' esperit que la inspira, aixís com la índole de las líneas generals en que 's funda, serán sempre de perfecta oportunitat mentres no quedin definits d' una vegada y per sempre més els drets sagrats y indiscutibles (digui lo que vulgui l' egoisme burgés), que l' obrer-té respecte á las companyias explotadoras, sigan de la naturalesa que sigan; y, encare que arribin á definirse, si es que aixó succeheix alguna vegada, no adelantarem res si, al mateix temps, no logran ser respectats, lo que á mon judici es encare més difícil. Y 's compendrà fàcilment que jo opini d' aquesta manera: fins el burgés més amich de sos interessos (no vull emplear termes més durs encare que serían més apropiats) fins aquest mateix burgés, repeteixo, sab y sent en el fons de sa conciencia (aconsello als filososps que vulgan immortalisarse, se dediquin á descubrir la incógnita de la conciencia burgesa) fins el burgés més adorador d' ell mateix y del seu diner, dich per tercera vegada, sab que las paraulas humanitat, treball y producció no están buydas de sentit y que, posats en el cas d' estudiar lo que signifícan y lo que exigeixen d' ell y de tots els de la seva clíca, no li fora difícil arribar á apéndreho; lo que seria no ja difícil, sino imposible, sense deixar de ser burgés, fora prestarse de bona gana á satisfacer sas exigencias.

Pero, en fi: son consideracions aquestas que 'ns portarian pot ser massa lluny, y tenint en compte 'l reduhit espay de que puch disposar, es qüestió d' encausar rápidament l' assumpto de la crónica. Aném, donchs, al bulto.

A propósit del conflicte revifat novament fa pocas setmanas entre la *formiga de Barcelona* ó siga la Companyia Anónima de Tranvías, y 'ls seus operaris (y dich «novament» perque aquest conflicte sembla haver pres carta de ciutadania en el país dels sufriments endémichs), un periódich radical, segons ell; altruista, segons ell; amich del obrer, segons ell; *El Progreso*, en fi, tractava l' assumpto breument, á títul tan sols de gacetilla informadora, pero la seva concissió no li impedia donar una lamentable relliscada en cada línea. Ab aquella felis y alegre ocurrencia que tanta gracia fa als que, com nosaltres els obrers *sin trampa ni cartón*, admirém en els demás la tranquilítat que 's confón ab la frescura, encare que, desgraciadament per nosaltres, no siguém partidaris d' ella ni poguéu sentir-la en cap moment, s' erigia en defensor de las injusticias y fins de las ilegalitats de que venen siguent víctimas els obrers tranviaris.

Deya 'l diari, orgue del *compañero* Lerroux, que 'l gobernador contestá á la comissió d' obrers empleats en la Companyia Anónima, que aná á visitar-lo pera demanar-li la seva intervenció pera resoldre 'l problema, que, *del mismo modo que antes no se opuso á la asociación de los empleados, no podía oponerse ahora á que la compañía los despida.*

¡Ara veyeu ab quin fastigós salero tractan las qüestions obreras aquestes panxa-contentas! Y després anyadia 'l corneta d' ordres de la burgesia gubernamental:

«*Vayamos por partes. Legalmente hablando, tiene razón el Sr. Ossorio; moralmente no la tiene.*...»
—*Se nos hará observar que el despido obedece á no consentir la Compañía que los obreros se asocien, actitud que puede adoptar perfectamente.*»

—¿Ja n' hi ha prou y massa, Cristó! ¿Qui es aquest poca-latxa qu' escriu aquestas ofensas pels que tractan de defensar sos interessos dintre de la legalitat? Aquestas curtas frases constitueixen per ellas solas una professió de fé y demostran que *El Progreso* y qui l' inspira serán tot lo radicals, altruistas y amichs del obrer qu' ells vulguin; pero que, no obstant, ó bé ho dissimulan molt, ó son tontos fins al extrém de no saber disffressar qu' en sas venas portan sanch burguesa y que, com se sol dir, *la cabra siempre tira al monte.*

—¿Bé, home, bé; no 'n volia saber d'altra! ¿Es dir, que aqueixa Companyia *formigueta*, ni totas las companyias, incluhint la de Jesús; y aqueix gobernador, ni tots els gobernadors, sense exceptuar al de la insula Barataria, poden *perfectament* oposarse á que 'ls obrers, que aislats, considerats individualment, no son més que una pobra mandonguilla que fàcilment mastega la famellenca dentadura burguesa, s' associhin pera constituir *en nom del treball*, una forsa que oposar á la forsa que constitueixen els que *s' associen en nom del capital*?

—¿Es aquesta la moral social d' *El Progreso*? ¿Es aquest l' esperit d' equitat que l' informa? ¿Es aixís com vol reivindicar els drets dels desheretats?

—¿Sí? Concedit que té rahó, donchs; pero en aquest cas, es precis qu' *El Progreso* reconegui en els obrers, y ab *El Progreso* el gobernador, el dret que també tenen, y reconeguin igualment el periódich y la nostra pretoriana autoritat que, aqueixos obrers, poden *perfectament* oposarse á que s' associhin 'els' burgesos, y declarar el *boycott* á tota industria que no siga exercida y explotada per un sol individu. Si aixó no es just; que vingui en Lerroux y ho vegi.

Y convidria qu' en Lerroux, prescindint de la Solidaritat Catalana en la que res hi tinch que veure, se decidís á entendre's ab mi pera debatar aquest extrém sense petulancia, pero á fi de saber tots á qué atendre'ns. En Lerroux me coneix prou, com jo 'l coneix á n' ell, y molt seria que ben garbellat tot aixó no logressim saber qui es aqueix desgraciat redactor que escriu aquella mena de cosas que he copiat, y qual humiliant reporterisme la *formigueta de Barcelona* y nostre burgés gobernador recompensarán, tot lo més, ab un xacolata acompanyat de simbólicas neulas...

Pero lo que no es just, ni tan sols tolerable, ni serio tampoch, es que cervells y cors (siguém indulgents suposant tot aixó als que no tenen més que ventre y estómach) que sentin y pensin d' aquest

modo tinguin además la necia pretensió d' haver pensat ni per un moment en dirigir els destins d' aqueixos mateixos obrers á quins diverteixen ab sas tonterias y tractan de perjudicar ab sas sagnantas burlas.

Passi que 's tinga la màniga ampla en l' aplicació de la ley que podria beneficiar al obrer; pero subleva la sanch veure als radicals de cantró tocar carinyosament la barbata dels que de sa copdicia ne fan víctimas á la classe treballadora en general, y als obrers de la Companyia Anónima de Tranvías en particular. Davant de tan sistemática y arbitraria oposició, s' imposa l' associació de tot el moviment rotat de Barcelona, ja per bon camíafortunadament. Una vegada organizada aquesta forsa ja veurém com es un xich més difícil fer brometa d' ella.

N. BAS Y SOCIAS

Un trenca-closcas

En Joan Bonhome está desesperat.
—Ahir m' ho deya.
—¿Ho entén vosté aixó dels Consums?
—No gayre.
—Cregui que n' hi ha per tornarse tarumba.

Y detall sobre detall, va anarme explicant tota la historia.

—Quan jo era xicot—comensá dihentme en Joan Bonhome—la veu general entre la gent del nostre bras era que la perdició del poble venia dels Consums.

«Si no hi hagués Consums, sentia dir á tothom, viuriam més barato, menjariam més bé y no hi hauria tanta trampa en las sustancias alimenticias.»

Els Consums eran la nostra pesadilla, la preocupació constant de las classes treballadoras, que si no son las únicas que 'ls pagan, son de segur las que senten més els seus efectes.

Una vegada—prou me 'n recordo!—varem organisar una manifestació contra l' odiat impost, en la qual jo duya un pendó d' alló més maco ab unas lletres que deyan: *Los Consumos son la muerte del pueblo.*

De crits de ¡abaix els Consums! van arribar á donarse'n aquell día!.. Una comissió pujá á veure l' alcalde, comunicantli quinas eran las aspiracions dels manifestants. L' alcalde va dirnos que sí, que teniam rahó y que ab molt gust transmetria al Govern la nostra demanda, «perque—recordo que va anyadir—els Consums son un assot pel poble y una vergonya de la civilisació.»

Final del Congrés de la Pau

—¿No hi ha hagut morts, ni ferits ni averias d' importancia?... ¡Menos mal!... Ha anat més bé de lo que jo 'm figurava.

NÚM.º 2,000

Al poch temps, veyent que la manifestació no havia donat cap resultat y que 'ls Consums seguían cobrantse ab el rigor de sempre, un día, no sé cóm ni de quina manera, varem amotinarnos.

Y que no sigué cosa de riure. Un motí en tota forma que va durar prop d' una setmana.

La gresca comensá al portal entre unas donas que duyan un parell d' ampollas de ví y un butrot que volia registrarlas. Que si 'ns registrarás, que si no 'ns registrarás; que si tú ets un mort de gana, que si vosaltras sou' unas tal cosa, s' hi ficaren els homes, la població en massa va aixecarse y al crit de ¡abaix els Consums! cremarem barracas, destrossarem l' arxiu de l' administració, y si no venen els civils crech que de mica en mica arrasém tot el poble.

—¿Se 'n recorda de tot aixó?—va preguntarme en Joan Bonhome, suspenent la vertiginosa arenga.

—Prou que me 'n recordo!..

—Passaren anys, y anys y anys, sempre sentint el poble la mateixa tirria als Consums y sempre desitjant suprimirlos, quan vé un día el Govern y ab molta amabilitat diu als Ajuntaments: Us comunico que he determinat abolir els Consums per lo que 's refereix al ví.

—Magnífich!.. ¡Arri poch ó molt! Ja que sembla que no hi ha manera de prescindir dels Consums en general, al menos que poguéu beure ví barato y sense trafica ¿No es veritat?

—Naturalment.

—Pues s' equivoca, y m' equivoco jo y 'ns equivocuem tots. No que no 's es de veritat. Els Consums no poden suprimirse. Al sol anunci de las intencions del Govern respecte á aquest impost, totas las corporacions municipals s' han alsat, protestantne ab furibunda energia.

«¡No ho fassis pas!—li diuhen al Govern.—Els Consums son la nostra vida, la nostra àncora de salvació. Si 'ls aboleixes, sisquera no més sigui per lo que toca al ví, la existencia dels Municipis, avuy ja prou traballosa, acabarà per ferse impossible.»

Y vel'hi aquí que 'l Govern titubeja, dupta, no sab qué fer...

—¿L' entén vosté aquest embrollo? ¿No es aixó un galimatias dels més embolicats que puguin presentarse?

Avans, si no se suprimían els Consums la vida del poble era impossible.

Ara es impossible la vida si 'ls Consums son suprimits.

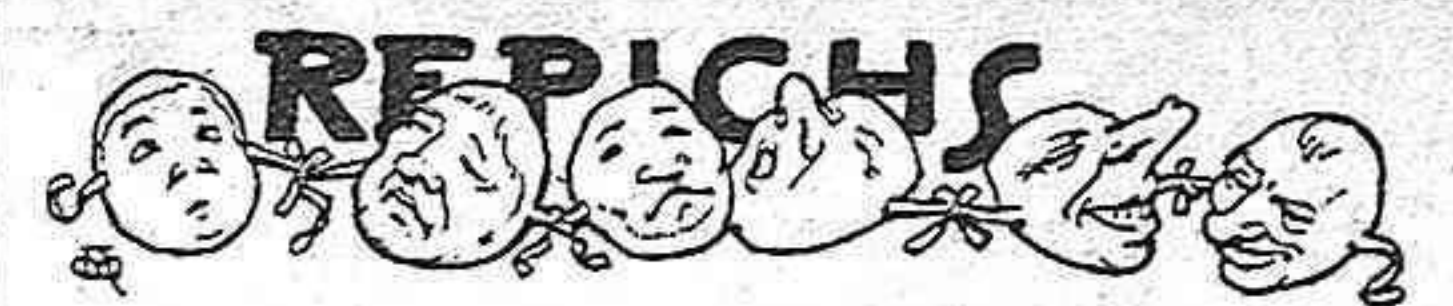
En aquell temps ens sublevavam, exigint dels poders públichs l' abolició d' aquest impost.

Avuy, si no 'ns sublevém, enviém numerosas comissions á Madrid demanant humilment al ministre que per favor no tregui els Consums, que 'ns els deixi intactes...

—¿No n' hi ha per perdre la xaveta ab aquest teixit de contradiccions?...—deya á manera de conclusió en Joan Bonhome, masegantse el cap, cubert tot ell de cabells blanquíssims.

Y la veritat es que 'l pobre Bonhome té rahó y jo no vaig saber qué contestarli.

MATÍAS BONAFÉ

OBRE Sr. Villanueva!
Ara sabrá lo qu' es haver renyit ab en Lerroux. Ara sabrá lo que li costa l' haver dit «que s' ha separat per complet y per sempre d' un partit en el que no hi poden militar els homes honrats ni els politichs de bona fé.»
Preparis á rebre la pedregada dels insults.

—¿No sab qué dirán de vosté? Qu' es un tonto presumit, un *morral* que 's figurava que havian de ferlo tot lo que 's pot ser, regidor, diputat provincial, diputat á Corts, y que encare volia que li possessin quartos á sobre.

No ho reconeixerán que vosté s' arruinés, sempre que venian eleccions, en calitat de candidat *pagano*. Al revés, dirán que encare s' hi ficava quartos á la butxaca.

Y afegiran que 'ls rams de flors y els coloms que tirava á n' en Lerroux en las sevas triomfals entradas, els pagava 'l mateix obsequiat y no vosté. A vosté 'ls hi deixavan tirar perque poguéu donarse pisto.

Ja ho sab, Sr. Villanueva, obri 'l parayguas y acurruquis, que va á comensar el xáfex.

Aquí tenen un pensament polítich d' Emili Ollivier, l' últim ministre de Napoleón III, que havent sigut republicá s' feu imperialista, rebent en recomensa una cartera:

«En un país com el nostre lo que fa pujar als llochs elevats es la bojeria, y la rectificació d' aquesta mateixa bojeria es lo que 'ns manté en ells. La vostra insensatés vos val l' aplauso dels insensats, y després la vostra rectificació vos alcanza l' admiració de las personas de seny.»

L' Emili Ollivier tenia molta barra. Aquí á Espanya no dupto que li hauria servit; pero á Fransa no li va valguer. Caygut l' Imperi, caygut ell, sense que cap forsa humana pogués ja may més rehabilitarlo. Els seus contemporanis no 's recordaren d' ell, y gran sort tindrà si la historia l' olvida.

En el *Butlletí Oficial de la Provincia de Lleyda* y en la *Gaceta de Madrid* ha aparegut l' anunci de la subasta d' una finca embargada per falta de pago de

NÚM.º 2,000

«La bola en marcha»

ELS ARROW DEL «PROGRESO»: —Déixinse de més averiguacions ni més tonterías. Nosaltres ho hem descobert tot. ¡Son aquests, aquests, aquests!...

la contribució y qual líquit imponible es d'una peseta cinquanta cèntims.
Y per una finca aixís se segueixen tots els tràmits y's fan tots els gastós, com si's tractés d'una gran hisenda.

No's dirá que no serveixi la nostra burocracia. Per cada céntim que's queda á deure al Estat se gasta un duro, quedantse al últim sense'l céntim y sense'l duro; pero aixó sí, plenament satisfeta d' haver donat compliment á tots els tràmits de la Lley. Lo més curiós es que en una tasca tan cómica pugui treballar tant sens que li escapi el riure.

Arrán de mar, un lliure pensador diu:

—Ben considerat, la mort més dolça es la de negarse. L'aygua es tova y no fa mal; el cos s'hi enfonza suament y ab quatre glopadas s'acaba tot. Quatre glops y una butllofa que's forma en la superfície. Aquella butllofa es la indicació de que l'ánima s'ha separat del cos. L'ánima es una butllofa.

L'altre dia á Córdoba va donarse una novellaða que va acabar ab un gran escándol. Els concurrents ja anavan á calar foch á la plassa, quan la guardia civil la va desallotjar á viva forsa.

Aixís la corrida de novillos se va transformar en una gran corrida d'aficionats.

Per aquests cassos tan divertits y á fi d'evitar que lo que comensa ribent pugui acabar ab-l'aplicació de la lley de jurisdiccions, no estarà mal que'l govern procedeixi á la formació d'un cos especial que podrà titularse de *torejadors del ordre públich*.

Diu *El Progreso*:

«Motivo de la campaña periodística que demostró en el acto la farsa del descubrimiento, formose al teniente Morales un *tribunal de honor* compuesto de oficiales del instituto armado á que pertenecía, cuyo tribunal le separó del mismo.»

Ja veu el periódich d'en Lerroux els procediments que se segueixen en aquests cassos. Al que's considera indigne de pertanyer á un cos, se'l subjecta á

un tribunal d'honor sens perjudici de lo que puguin resoldre'ls tribunals de justicia.

Apliqui el cas del tinent Morales al *chantage* de Plasencia, y veurá com no li val anarse'n per las ramas, dihent que s'ha de deixar resoldre als tribunals. Ab independència de la justicia ordinaria ha d'actuar el tribunal y qui refuigi la seva intervenció ell mateix se condemna.

La excursió dels coristas catalans á Almería, que s'ha vist coronada per l'exit més entusiasta, ha posat ademés de relleu que en aquella regió alena ab gran forsa el sentiment solidari.

Tot indueix á creure que á no tardar gayre la Solidaritat andalussa cantarà á coro ab la Solidaritat catalana al mateix compás y sense desafinacions.

Y ben prompte s'hi unirà la Solidaritat gallega, que está ja ensajant, mentres espera la visita de D. Nicolau, pera rompre á cantar el gran himne «Gloria á España.»

Peró á la Espanya nova, á la Espanya regional.

L'us del automóvil va generalisantse.

Fins en Maura, que tant el criticava, ha acabat per adoptarlo per anar á despatxar ab el rey.

No's pot dir: «d'aquesta aygua no beuré, ni ab aquest automóvil no aniré.»

D'Espanya's podrà dir qu' es una nació pobra; pero á lo menos s'haurá de reconèixer que se'n va al hospici en automóvil.

L'epilèptich Joan Franco pretén justificar la dictadura que está exercint, en la necessitat de que no s'ataqui al seu amo y senyor, per haver fet fer considerables adelantos per l'erari públich, y fóra de tota lley.

Diu el dictador que la llista civil avuy es la mateixa del any 21, y que no basta pera subvenir els gastós de la casa real.

Per tot arreu del món, quan un negoci no dona, s' deixa.

Y aixó es lo que hauria de fer el rey de Portugal. Ningú'l fa ser monarca per forsa.

Y sens dupte per no ferse cárrech ell d'aquesta veritat tan senzilla, es el poble qui, comprenent que no está bé exigirli més sacrificis, está cada dia més empenyat en ferlo mudar de carrera.

En un poble d'Hungria s'ha donat un cas curiosíssim.

Havent hagut d'emigrar tots els homes per falta de treball, las donas, al objecte de que no sufrís entorpirments la vida municipal, s'han constituït en Ajuntament, y's diu que ho fan marxar tot com una seda.

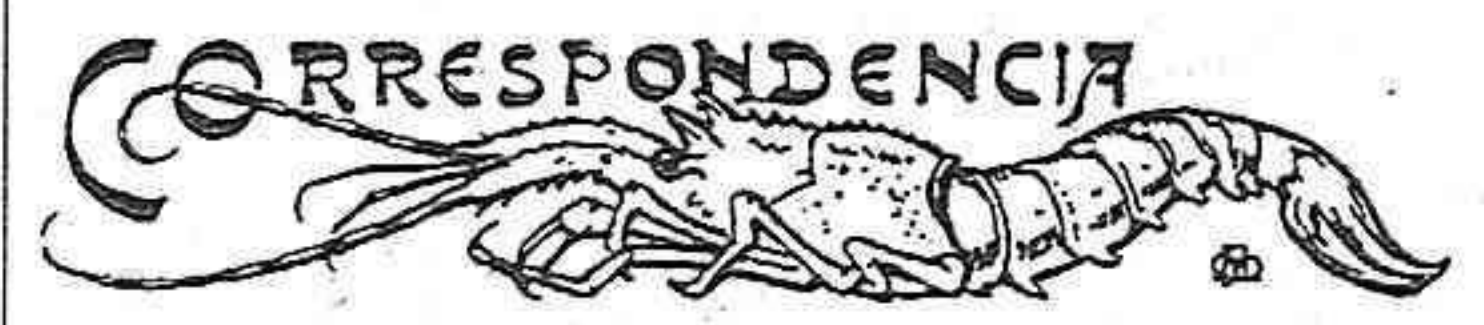
Ja que tan bé saben portar els pantalóns, just será que no se'ls treguin més, ni quan els seus homes tornin.

Y d'en Pernalles, ¿qué'n dirém?

No res: que continúa fent de las sevas ab tota impunitat: que tot el país que trepitja li es patria: que segueix burlantse dels seus perseguïdors.

Y en Maura, tan partidari de la omnipotència del Estat, se resigna á veure com aquest fulano campa pels seus respectes y li fa pam y pipa.

¡Famós Amo Toni! Pretén ficarse á una nació dintre del puny, y no sab ni tan sols fer agafar á un bandoler!

Caballers: Villuendas Vernet y C.^a, A. Q. y A. N., Eduardillo Sal-ló, J. T., Tosimato, y Un que té 18 anys y festeja: Errada!

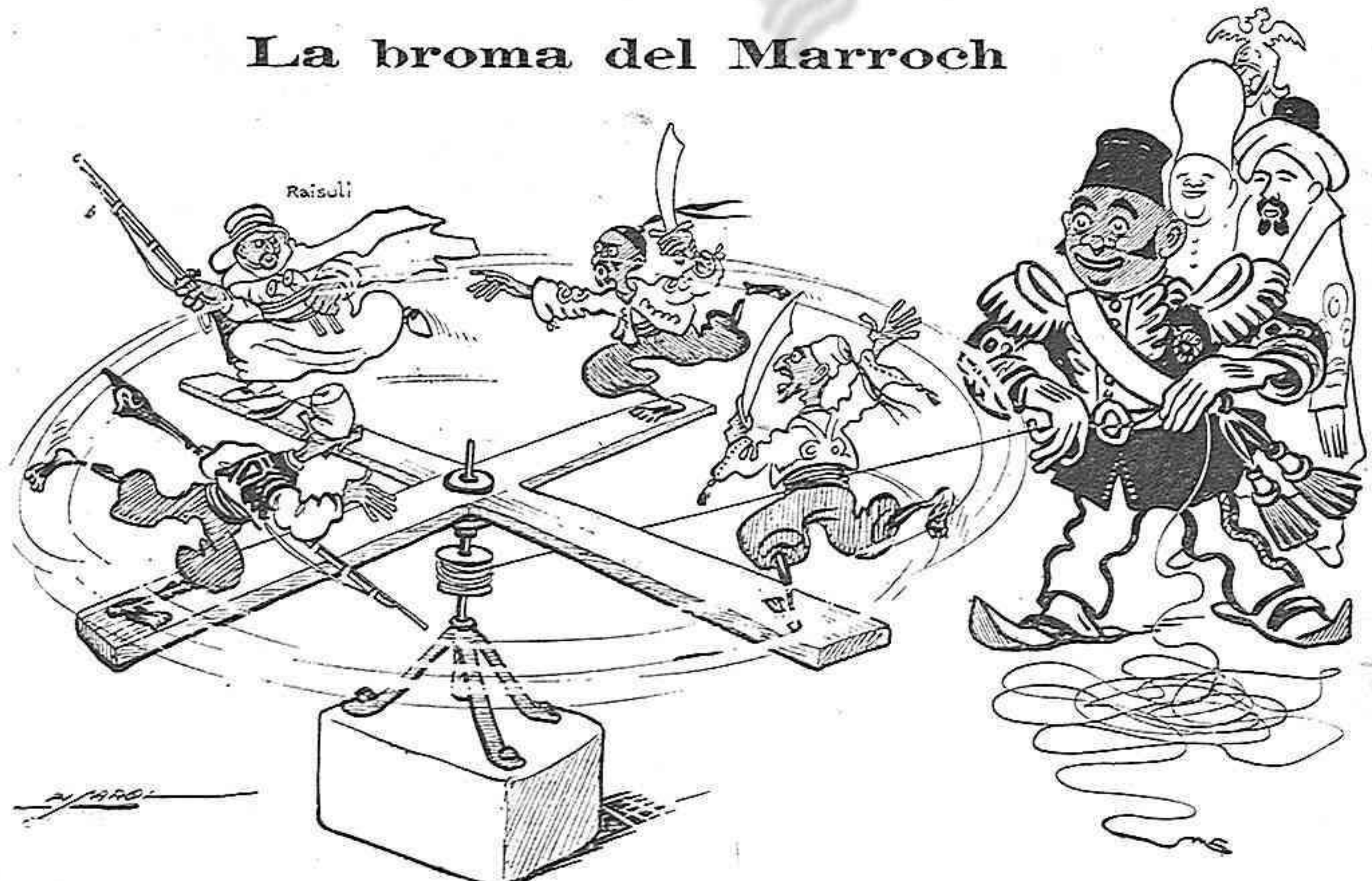
Caballers: Pepet de Poboleda, H. N. M., Joaquím Maymó Ginestá, Moka Soka y C.^a, Enrich Bonagarri-ga (a) Suat, H. Nadal, y R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas: Encertada!

Caballer: Manuel del Riu: El seu treball ens ha deixae frets, y no deixa de ser un alicient en aquestos temps qua corrém.—J. Usón; Rebut y tantas merceds.—Perico: Lt forma es poch cuidada, y el fons no diu gran cosa de nou.—Manel Noël: Millor será que repeteixi l'envío, donchs no'ns recordém de tal determinació. Lo d'avuy es acceptable, y per lo tant entra en cartera.—F. Recasens Mercadé: Aquestos xistos tan galdosos els tirém al cul del sach.—R. Porón: L'anagrama es l'única cosa aprofitable.—Eugeni Janer: L'assumpto tal com está tractat resulta massa escabros. Ademés, els versos son en extrem defectuosos. Els refrans potser vagin al Almanach... si d'aquí á allavoras no variém de opinió.—Un adroguer: ¿Que's pensa qu' aixó de fer sonets es tan senzill com pessigar á las minyonas?...—El Compte de la Vérola: Aquestas cosas tan tristas han de ser ditas ab molta novetat pera resultar passadoras.—R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas: Els treballs que envia pera l'extraordinari no'ns serveixen.—A. G., A. C., J. M., y P. C.: No'ns es possible insertar las cartas que'ns remeten, per varis motius.

AVIS DISSAPTE, DIA 10 D' AGOST
NÚMERO EXTRAORDINARI
LA CAMPANA DE GRACIA
Text y ilustració de palpitant actualitat
8 planas 10 cèntims

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

La broma del Marroch

EL SULTÁN:—¡Es endemoniat aquest Raisuli!... No hi ha manera d'atraparlo.